

Rapport 2008:1

Arkeologisk utredning, etapp 1 och 2

Grosvad 1:1 och 1:2

Grosvad 1:1 och 1:2
Risinge socken
Finspångs kommun
Östergötlands län

Viktoria Björkhager

Grosvad 1:1 och 1:2

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Slutsatser	5
Tekniska uppgifter	8

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

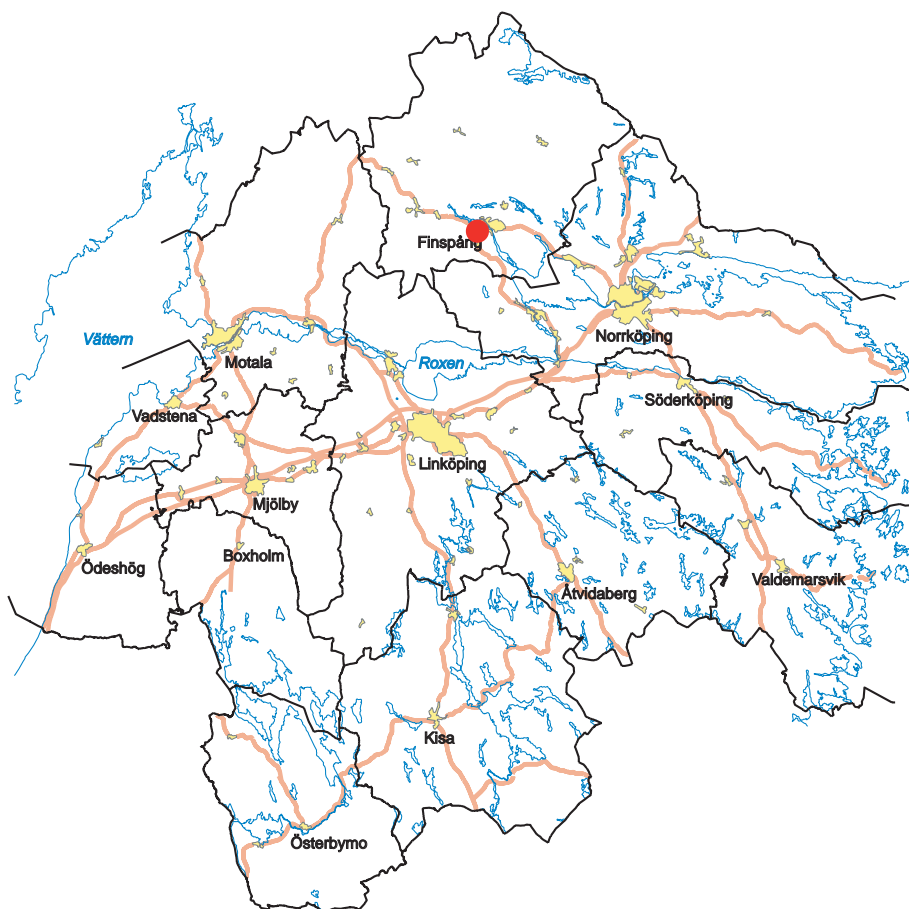
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

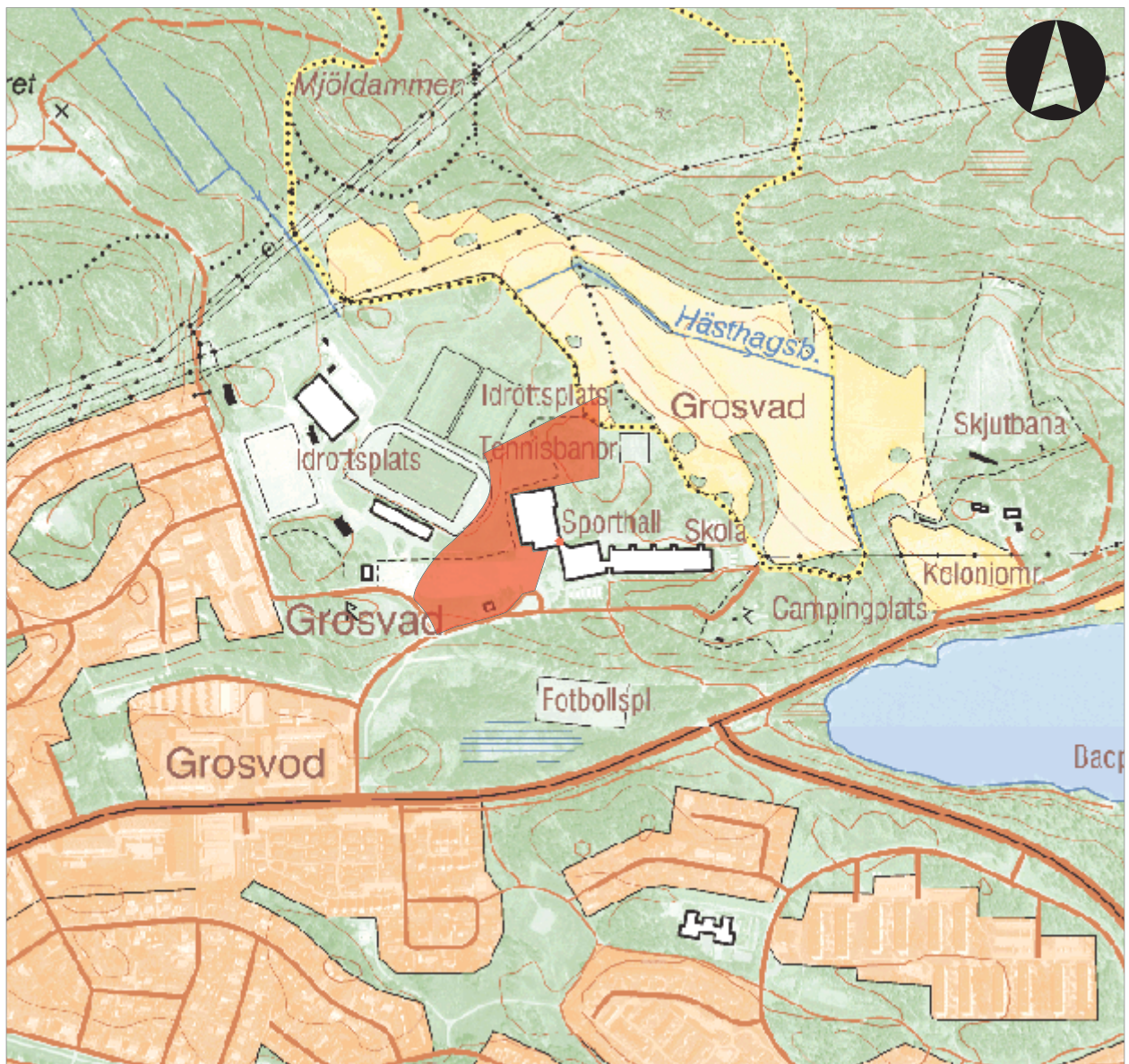
Sammanfattning

Östergötlands länsmuseum utförde i oktober 2005 en arkeologisk utredning, etapp 1 och 2, inom ovan rubricerade fastigheter. Utredningen utfördes inför planerad nybyggnation av simhall och i ett senare skede eventuellt en multihall.

Det aktuella området är till stor del redan exploaterat genom anläggningar såsom idrottsplatsen, sporthallen (Aluceum), skolan (Grosvadsskolan) och en stor grusparkering som är gemensam för alla anläggningarna. Detta medförde att den största delen av området var stort av senare tiders aktiviteter och i schakten framkom företrädesvis byggnadsmassor.

Viktoria Björkhager
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:5 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde en arkeologisk utredning, etapp 1 och 2, inför planerad nybyggnation av simhall och i ett senare skede eventuellt en multihall på ovan rubricerade fastigheter. Utredningen utfördes den 25-26 oktober 2005 efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Uppdragsgivare var Finspångs kommun, Bygg och Miljöförvaltningen, vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt rapportarbetet var undertecknad.

Det aktuella området är till stor del redan exploaterat genom anläggningar såsom idrottsplatsen, sporthallen (Aluceum), skolan (Grosvadsskolan) och en stor grusparkering som är gemensam för alla anläggningarna.

Undersökningsområdet utgjordes av området alldeles norr, väster och sydväst om den befintliga sporthallen, Aluceum. Exploateringsytan omfattade även större delen av grusparkeringen framför idrottsplatsen och begränsades i sydväst och söder av Storchagsvägen och Grosvadsvägen. Detta innebär även att torpet som ligger utmed Grosvadsvägen omfattas av exploateringen och kommer att rivras.

Områdesbeskrivning

Det berörda området ligger i den nordöstra delen av Finspång, vid Grosvad. Området kring Finspång karaktäriseras av de många sjöarna och vattendragen och mellan dessa breder större områden med åkerlera och mosand ut sig (Jordartskarta, bladet Finspång).

Kartor över det aktuella området visar att exploateringsområdet ligger på 45-55 m ö h och har utgjort landområde väster om en långsmal havsvik. Idag återfinns sjön Gron ca 350 m österut som genom långsmala vattendrag mynnar ut i sjön Glan sydöst om Finspång.

Ca 100 m väster om exploateringsområdets södra delar är en stensättning känd sedan tidigare (RAÄ 287). Den är ca 7 m i diameter och belägen på ett bergskrön. Den är skadad i den östra delen. Ytterligare en stensättning i form av en treudd (RAÄ 24) återfinns i närområdet, ca 250 m öster om exploateringsområdet. I korsningen mellan Östermalmsvägen och Grosvadsvägen, ca 200 m söder om det aktuella områdets södra spets, har det enligt uppgift upphittats en stenyxa. Fyndplatsen är inte införd i fornminnesregistret men finns med på en uppteckning av upphittade stenyxor i Finspång med omnejd som förvaras på Östergötlands länsmuseum (nr 398). Yxan är av oidentifierad art. Ca 60 m öster om det aktuella exploateringsområdet, strax söder om skolbyggnaden,

är ytterligare en stenyxa funnen. Den utgörs av en trindyxa av ljus grönsten med skrovligt knackad yta och slipad egg (RAÄ 181).

De ovan nämnda stenyxorna är båda upphittade norr och väster om den forna havsviken. De spår av stenåldersaktiviteter som dessa fynd pekar på samt de intilliggande stensättningarna gör det aktuella arbetsområdet intressant ur arkeologisk synpunkt.

Syfte

Syftet med utredningen var att fastställa huruvida lagskyddade fornlämningar berördes av markingreppen. Vid sökschaktsundersökningen var syftet att försöka konstatera om det fanns kvar någon ursprunglig markyta intill alla de befintliga anläggningarna, där det kunde finnas bevarade fornlämningar.

Utredningens resultat ligger till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet.

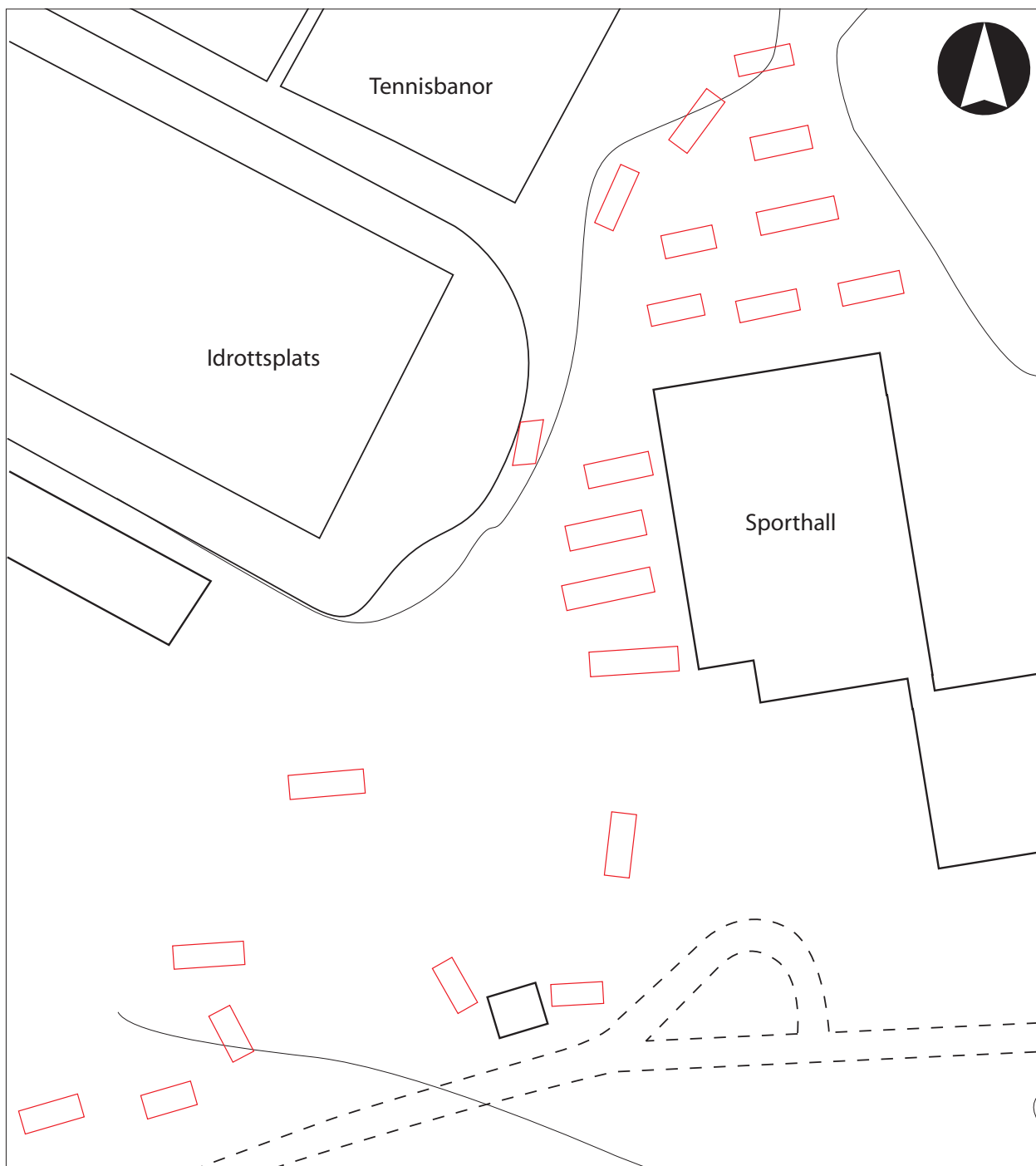
Metod och dokumentation

Den arkeologiska utredningen omfattade 2 steg. Det första skedet, etapp 1, bestod av kart- och arkivstudier för det aktuella området. Därefter genomfördes en inventering i fält. Utredningens etapp 2 utfördes i form av en sökschaktsgrävning. Sökschakten togs upp med hjälp av en grävmaskin utmed utvalda delar av exploateringsytan som var lämpliga ur fornlämningssynpunkt. Dokumentationen skedde genom inmätning och fotografering av schakten.

Resultat och tolkning

Vid sökschaktsgrävningen drogs sammanlagt 22 schakt med en bredd av ca 1,5 m och med varierande längd mellan 4-16 m. Schakten öppnades främst mellan området runt Aluceum och torpet utmed Grosvadsvägen. Norr om Aluceum fanns ett impediment och intill detta påträffades ursprunglig markyta ca 0,3 m under nuvarande markyta, men i stort sett var hela området utfyllt med byggnadsmassor som troligtvis härrör från byggnationen av Aluceum. Inga fornlämningar kunde konstateras.

Vid torpet påträffades den ursprungliga markytan alldeles runt huset på ca 0,3 m djup, men inte heller här fanns det några fornlämningar. I de övriga schakten runt torpet fanns endast recenta massor samt en dagvattenledning. I grusparkeringen fanns endast fyllnadsmassor vars mäktighet tilltar i den sydvästra delen där lagren är metertjocka.

Figur 3. Översiktsplan över det aktuella området med schakten inlagda. Skala 1:1 000.

Slutsatser

Inget av arkeologiskt intresse framkom vid sökschaktsgrävningen varför Östergötlands länsmuseum inte har något att erinra mot en fortsatt exploatering av det aktuella området.

Figur 4. Utdrag ur Häradskartan över Finsspång med undersökningsområdet markerat.

Figur 5. Schakt i undersökningsområdets södra del, mot väster. Foto ÖLM.

Figur 6. Schakt väster om sporthallen, foto mot nordöst. Foto ÖLM.

Figur 7. Schakt väster om sporthallen, foto mot söder. Foto ÖLM.

Tekniska uppgifter

Fastighet	Grosvad 1:1, 1:2
Socken	Risinge
Kommun	Finspång
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	-
Ekonomiska kartans blad	9G 2a Lotorp
Koordinater	X 6510230, Y 1500100
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning, etapp 1 och 2
Länsstyrelsens diarienummer	431-11999-05
ÖLM diarienummer	455/05
ÖLM kontonummer	530357
Uppdragsgivare	Finspångs kommun, Bygg och Miljöförvaltningen
Kostnadsansvarig	Finspångs kommun, Bygg och Miljöförvaltningen
Projektledare	Viktoria Björkhager
Fältarbetstid	2005-10-25--26
Fynd	Nej
Foto	Ja (digitala bilder)
Analys	Nej
Grafik	Johan Levin
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket. Ärende nr MS2006/02241
ISSN 1403-9273	Rapport 2008:1 © Östergötlands länsmuseum

Östergötlands länsmuseum utförde i oktober 2005 en arkeologisk utredning, etapp 1 och 2, inom ovan rubricerade fastigheter. Utredningen utfördes inför planerad nybyggnation av simhall och i ett senare skede eventuellt en multihall.

Det aktuella området är till stor del redan exploaterat genom anläggningar såsom idrottsplatsen, sporthallen (Aluceum), skola (Grosvadsskolan) och en stor grusparkering som är gemensam för alla anläggningarna. Detta medförde att den största delen av området var stört av senare tiders aktiviteter och i schakten framkom företrädesvis byggnadsmassor.